

Opinia Komitetu Regionów – Projekt budżetu UE na 2015 rok

(2014/C 271/11)

Sprawozdawca: Agnès DURDU (LU/ALDE), członkini rady gminy Wincrange**I. ZALECENIA POLITYCZNE****KOMITET REGIONÓW**

1. Podkreśla, że niniejsza opinia odnosi się do sekcji III budżetu UE i nie porusza się w niej kwestii wydatków administracyjnych w ramach działu V.
2. Przypomina, że już po raz drugi opracowuje opinię z inicjatywy własnej w sprawie rocznej procedury budżetowej UE.
3. Podkreśla, że sporządzanie rocznego budżetu UE ma bezpośredni wpływ na władze lokalne i regionalne oraz na ich finanse publiczne i że jest to działanie o charakterze politycznym i strategicznym.
4. Ubolewa, że wieloletnie ramy finansowe 2014–2020 zostały przyjęte z półrocznym opóźnieniem w porównaniu z poprzednim okresem 2007–2013, i stwierdza, że będzie to miało konsekwencje w odniesieniu do absorpcji środków na zobowiązania i do profilu płatności w średnim terminie.
5. Ubolewa, że Komisja przyjęła propozycję rocznego budżetu na 2015 r. dopiero 11 czerwca, a więc prawie 2 miesiące później niż to miało miejsce przed 2013 r. Utrudnia to różnym zainteresowanym stronom – w tym i Komitetowi Regionów – podzielenie się ich uwagami na czas, jeszcze zanim Rada zajmie stanowisko w tej sprawie.
6. Ubolewa nad brakiem danych statystycznych, które pozwalałyby mu pełnić funkcję doradczą i przeprowadzać analizę porównawczą państw członkowskich. Dzięki takim danym KR mogłyby lepiej wskazywać słabe i mocne strony wielopoziomowego sprawowania rządów i opracować propozycje mające na celu lepsze wykorzystywanie budżetu UE.
7. W tym kontekście zwraca się do Komisji o przekazywanie regularnych aktualizacji informacji o stanie wykonania budżetu UE.
8. Ponownie wnosi, by Komisja Europejska jak najszybciej przekazywała także:
 - a) skonsolidowane dane na temat ilości środków otrzymanych przez władze publiczne szczebla niższego niż krajowy;
 - b) skonsolidowane dane na temat zobowiązań pozostających do realizacji (RAL) według linii budżetowych i programów;
 - c) zestawienie zobowiązań pozostających do realizacji nie tylko w podziale na kraje, lecz również na kategorie beneficjenta (władze krajowe, władze publiczne szczebla niższego niż krajowy);
 - d) ilość funduszy zgromadzonych przez władze krajowe i władze szczebla niższego niż krajowy w celu współfinansowania projektów UE w ramach zarządzania dzielonego.
9. Zwraca uwagę na dużą w ostatnich latach liczbę budżetów korygujących i stwierdza, że szkodzi to dobremu zarządzaniu i przejrzystości budżetów rocznych.
10. Wzywa Komisję Europejską, Parlament Europejski i Radę, by ujednoliciły sposób prezentacji zmian do projektu budżetu w celu zwiększenia czytelności procedury i jej przejrzystości i tym samym ułatwienia procesu demokratycznej kontroli.

Znaczenie budżetu na 2015 rok w kontekście aktualnej sytuacji

11. Przypomina o panującym kryzysie, z którym – mimo pewnych oznak ożywienia gospodarczego – wciąż jeszcze boryka się większość państw członkowskich UE, oraz o ograniczeniach budżetowych władz krajowych i niższego szczebla. Podkreśla, że budżet na rok 2015 może odegrać istotną rolę we wzmacnianiu tendencji ożywienia gospodarczego, w realizowaniu inwestycji niezbędnych dla przyszłości Europy oraz w łagodzeniu skutków kryzysu odczuwanych przez obywateli.

12. Przypomina o decydującym znaczeniu samorządów lokalnych i regionalnych dla ożywienia gospodarczego i spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w UE, biorąc pod uwagę, że jedna trzecia wydatków publicznych i dwie trzecie inwestycji publicznych są dokonywane na tym właśnie poziomie władzy. Tym samym władze te mają znaczący udział w zarządzaniu budżetem UE i w wykorzystywaniu jego środków, co podkreśla bezpośredni wpływ budżetu europejskiego na budżety samorządów lokalnych i regionalnych oraz uwidacznia, jakie negatywne skutki dla gospodarki realnej może mieć przenoszenie środków na zobowiązania.

13. Jest rozczarowany postępami na rzecz celów strategii „Europa 2020” i stwierdza, że budżet na rok 2015 odgrywa decydującą rolę w ich realizacji.

14. Zwraca uwagę, że nowe zobowiązania z 2014 r. – pierwszego roku wieloletnich ram finansowych – będą niewielkie i dlatego rok 2015 – drugi rok wieloletnich ram finansowych – będzie decydujący dla powodzenia nowych wieloletnich programów na lata 2014–2020. Podkreśla, że należy mimo wszystko przewidzieć słabą absorpcję zobowiązań w nowym roku budżetowym 2015, dodatkowo obniżoną przez zasadę n+3, i nawołuje w związku z tym Komisję Europejską i państwa członkowskie do jak najszybszego przyjęcia przy udziale regionów wszystkich umów o partnerstwie i programów operacyjnych, aby umożliwić ich niezwłoczne wdrożenie.

15. Nalega, by w jak największym stopniu koncentrować inwestycje na wstępie, co pozwoli złagodzić ewentualne negatywne efekty związane z nagromadzeniem pod koniec okresu, i ubolewa, że Komisja nie przewiduje jednak koncentracji na wstępie środków innych niż już przewidziane przez nią, takie jak Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, Horyzont 2020, Erasmus+ oraz COSME. To mogłoby zwłaszcza dotyczyć innych programów, zarządzanie którymi jest scentralizowane, jak np. instrumentu „Łącząc Europę” (a szczególnie sieci energetycznych), natomiast programy o zarządzaniu zdecentralizowanym, których wdrożenie wymaga czasu, nie mogą być tak skoncentrowane w latach 2014–2015.

16. Dostrzega powagę problemu bezrobocia wśród ludzi młodych i zwraca się do Komisji Europejskiej o wyjaśnienie zasad wykorzystania 6 mld EUR przewidzianych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, które powinno być skoncentrowane w latach 2014 i 2015, oraz zależności pomiędzy umowami o partnerstwie a krajowymi planami na rzecz wdrożenia gwarancji dla młodzieży. Jest sceptyczny, jeśli chodzi o możliwości absorpcji 6 mld EUR w latach 2014–2015, biorąc pod uwagę opóźnienie w przyjęciu programów operacyjnych i niewielką liczbę państw członkowskich, które do 1 września 2013 r. wybrały opcję zaliczkowego pokrywania wydatków. W związku z tym podkreśla konieczność przekazania na początku 2015 r. informacji o postępach w realizacji tej inicjatywy. Zwraca się do Komisji Europejskiej o wyjaśnienie, jakie kwoty zostaną przeznaczone na ten cel w perspektywie długoterminowej od 2016 r. Podziela stanowisko Parlamentu Europejskiego, że należy rozważyć wszystkie możliwości finansowania – w tym i ogólny margines wieloletnich ram finansowych dla zobowiązań – aby zapewnić ciągłość tej linii budżetowej po 2015 r.

17. Domaga się utworzenia specjalnej linii budżetowej na pomoc techniczną dla makroregionu adriatycko-jońskiego, na wzór linii budżetowej utworzonej w 2014 r. dla makroregionu bałtyckiego i makroregionu Dunaju, która udostępniła każdemu z nich 2,5 mln euro w postaci środków na zobowiązania i środków na płatności.

Środki na płatności – pod presją

18. Ubolewa z powodu nagromadzenia niezapłaconych rachunków (23,4 mld EUR tylko za trzy fundusze strukturalne i spójności pod koniec 2013 r.) i z zalem stwierdza, że zjawisko to nasila się w ostatnich latach. Za niedopuszczalny uważa fakt, że Komisja Europejska nie jest w stanie pokryć swoich zobowiązań i że beneficjenci nie otrzymują należnego im zwrotu w powodu braku wystarczających środków na płatności. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja Europejska proponuje wykorzystanie wszystkich środków na płatności przewidzianych na rok 2015 w wieloletnich ramach finansowych, niemniej jest poważnie zaniepokojony niewystarczającą kwotą środków na płatności i ograniczeniami w przepływach pieniężnych, które prawdopodobnie nie pozwolą Komisji szybko uregulować wszystkich wniosków o płatność, co może doprowadzić do istotnych problemów w regionach.

19. Wyraża ubolewanie, że pułap środków na płatności utrudnia UE reagowanie na nagłe sytuacje, jak to miało miejsce w dziedzinie pomocy humanitarnej, gdy opóźnienia w płatnościach ograniczały działania organizacji humanitarnych. Pod koniec 2013 r. niezapłacone rachunki na rzecz tych organizacji opiewały w sumie na kwotę 160 mln EUR.

20. W obliczu szybko narastających zobowiązań pozostających do realizacji (RAL), zaniepokojony jest brakiem równowagi między sumą środków na zobowiązania a sumą środków na płatności. Krytycznie ocenia deficyt strukturalny budżetu UE i apeluje do Komisji Europejskiej o opracowanie wyraźnego planu działań, by przywrócić równowagę budżetową na pozostałe lata okresu 2014–2020. W tym kontekście odsyła do opinii KR-u na temat wykonania budżetu UE (sprawozdawca: Adam STRUZIK).

21. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w projekcie budżetu na 2015 r. przypisuje się duże znaczenie, podobnie jak w 2014 r., płatnościom za zobowiązania zaciągnięte w okresie 2007–2013, tak aby nie dopuścić do kumulacji opóźnień płatności, i od 2016 r. móc w jak największym stopniu pokrywać płatności za okres 2014–2020.
22. Sugeruje, by priorytetowo potraktować zwroty dla tych państw członkowskich, które najbardziej ucierpiały wskutek kryzysu gospodarczego i od których UE wymagała szczególnych wysiłków, by ograniczyć dług publiczny i nierównowagę budżetową. Te państwa najbardziej potrzebują wsparcia UE, by stymulować wzrost gospodarczy i pomóc swym najuboższym obywatelom.
23. Wyraża ubolewanie, że projekt budżetu na rok 2015 nie przewiduje wykorzystania marginesu na nieprzewidziane wydatki, co mogłoby przyczynić się do złagodzenia problemów związanych z przepływami pieniężnymi i ułatwić szybki zwrot na podstawie wniosków o płatność.

Perspektywy po 2015 r.

24. Postuluje, by globalny margines dotyczący wzrostu gospodarczego i zatrudnienia z lat 2014 i 2015 od roku 2016 był wykorzystywany na rzecz działu dotyczącego polityki spójności.
25. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że z upoważnienia przewodniczących Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej została powołana grupa robocza wysokiego szczebla ds. zasobów własnych UE. Grupa ma udoskonalić obecny system dochodów budżetu UE, którego ograniczenia stały się widoczne. Nie ulega wątpliwości, że system ten trzeba zreformować, dążąc do zmniejszenia zależności budżetu UE od bezpośrednich składek państw członkowskich poprzez zwiększenie zasobów własnych UE, aby w ten sposób ułatwić negocjacje dotyczące środków na płatności.
26. Ponawia swój apel o to, by zwracano się do KR-u o konsultację w sprawie budżetów na kolejne lata.
27. Pragnie być włączany w posiedzenia międzyinstytucjonalne poświęcone aktualnej sytuacji i perspektywom wykonania budżetu w trakcie bieżącego roku budżetowego oraz w kolejnych latach, jak przewidziano w punkcie 36 załącznika do porozumienia międzyinstytucjonalnego dotyczącego wieloletnich ram finansowych.
28. Domaga się przeglądu ram prawnych przewidujących 60-dniowy termin płatności, tak aby termin ten był wiążący w odniesieniu do programów w ramach zarządzania dzielonego oraz by za jego nieprzestrzeganie nakładano na władze krajowe sankcje finansowe.

Bruksela, 26 czerwca 2014 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel LEBRUN
